16. בשלח. טירוף רודן.

אמר שלמה המלך (קהלת א 9): מַה שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה, וּמַה שֶּׁנַּעֲשָׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה, וְאֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. בשעה שכולם שואלים איך יתפתח 'המצב', נוכל לעיין בזוהר הקדוש (שמות טו/ב): ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא (אין דבר בעולם שאינו מרומז בתורה). ומה נרמז בפרשת בשלח?

פרעה, שכבר הוכה עשר מכות נוראות והתחנן לפני משה שעם ישראל ייצא ממצרים, חזר בו ואינו מוותר. בפסוקי התורה, מגלים לנו חז"ל, שרמוזה השתוקקותו העזה של פרעה לבצע את זממו (שמות יד 6): וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ, הוא בעצמו ולא אחד מעבדיו, רתם את סוסיו למרכבתו, כי השנאה מקלקלת את השורה.

וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ: איך לָקַח? שואל רש"י, והוא עונה: מְשָׁכָם בִּדְבָרִים, כלומר שכנע את עמו. היה מוכן להקריב את עצמו ובלבד לא לאפשר לבני ישראל לצאת לחירות ולהקים להם מולדת. 'ראו! אמר להם, בדרך כלל, המלכים שולחים את חייליהם ראשונה, והמלכים ישנים בעורף. הפעם לא אגיד 'קדימה' אלא 'אחרי'. בדרך כלל, המלכים נוטלים ראשונה מה שמוצא חן בעיניהם מהשלל, אבל אני: אֶרְדֹּף, אַשִּׂיג, אֲחַלֵּק שָׁלָל, אתן לכם ליהנות בדיוק כמוני".

טירוף זה של שנאת ישראל הביא לאבדון מלך שמלך לפני 3.300 שנה, וכל עם ישראל ראה אז אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וכך אמר משה רבנו לבני ישראל: ה' יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן. ציווי זה כעין עצה לדורות, הוא לבטוח בה' במצבים כאלה בכל כוחות האמונה.

יהי רצון שכשם שראו אבותינו שלֹא נִשְׁאַר בָּהֶם עַד אֶחָד, כך אנחנו מתפללים שנראה גם אנחנו את נפילת אויבינו, ונשיר ביחד את שירת הגאולה אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.